

Đi đâu, xa xa Sài Gòn, bỗng nghe một tiếng “Dì!” cùng những tiếng “hen, ghen” rồi thấy
đến Sài Gòn những đang hiện ra trước mắt với những nhà thơ...

Giọng nói Sài Gòn

Có lẽ do đó trong một bài viết về Sài Gòn – Gia Định của nhà văn Sơn Nam, có thấy ông viết
giọng Sài Gòn, cũng như văn hóa và con người Sài Gòn là một sự pha trộn và giao thoa đến
hợp nhất của nhiều nơi. Đó là những người Chăm bên đèo, những người khách Hoa, những
người miền Trung đến tiên đến Gia Định... Tất cả hình thành một loại ngôn ngữ của bên
đèo, của vựa vơi của những người đi đến...

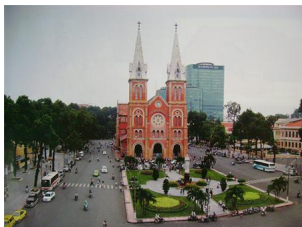
Giọng người Sài Gòn được xem là giọng chủ của miền Nam, cũng như giọng người Hà Nội
được xem là giọng chủ của người miền Bắc. Giọng chủ của là giọng không pha trộn, không
bằng cái bên đi qua thời gian. Như nói về giọng chủ của người Hà Nội, người ta nói đến chất
giọng êm nhẹ, khi trầm khi bổng, khi sắc khi thanh, và chính vì vậy những người Hà Nội nói
chuyện rất hay và “điều lý”. Cái “điều lý” này như thu hút bên chất của người Hà Nội mà
chính người Hà Nội mới có được. Nếu nói là người Việt Nam nói như hát, thì đúng ra chỉ có người
Hà Nội là “nói như hát” mà thôi, hầu như chẳng có giọng Huế của người con gái Huế trầm mà
cùng được ví von thơ... Người Sài Gòn thì khác, giọng Sài Gòn cũng khác. Không ngọt ngào
...mía lúi như một sự người dân Tây Nam Bộ ven vùng sông nước mệnh mang chín ruộng phù sa,
không nặng nề của một nhà người miền Đông Nam Bộ nóng cháy da thịt, giọng người Sài
Gòn cũng ngọt, nhưng là cái ngọt thanh nhẹ, như nhẹ. Đó là chất giọng “thanh thoát” đầy kiêu
hãnh của người Sài Gòn, chính vì vậy vào đầu được mà dù người khác có bắt chước cũng khó
lòng. Dù người qua nhiều năm cùng với đến Gia Định – Sài Gòn phù hoa trong nhịp sống,
trong đời mới và phát triển, thì giọng nói của người Sài Gòn cũng trở nên “cao sang” hơn. Dù
vậy, có cái “thanh” của một vùng đất mới thì là thơ phú Nam Bộ, nhưng cũng chính vì đến đâu
cái mới của không bằng được cái của cái gốc chung Nam Bộ.

Giọng người Sài Gòn nói lên nghe là biết liền. Người nghe hai người Sài Gòn nói chuyện cùng
nhau một quán nước, bên đường hay qua đường phố, dường như nhận ra. Cái giọng không
cao như người Hà Nội, không nặng nề như người Trung, mà cân ngang ngang sang sống riêng...Mà
điều được biết trong cách người Sài Gòn nói chuyện cùng nhau là một từ “ghen, hen, hén” cuối
câu hay dùng. Người miền khác có khoái, có yêu người Sài Gòn thì cũng vì cách dùng từ
“ghen, hen” này. Khách đến nhà chơi, chơi nhà tiếp. Khách về, có người rủ đi buôn một câu “Thôi,
tôi đi ghen!” - Chơi nhà cũng có người “đi, đi ghen anh đi ghen!”. Nói chuyện đến thì đã đi, đi một
câu chuyện và cúp máy, một người nói “Hôm nay còn gì nữa, đi ghen thôi!” “thôi” ở đây nghĩa là

đáng lái, kát thúc, chám đát gì đó. Hai đáa bán nói chuyán cùng nhau, bát gáp cái gì vui, quay đáu sang đáa ká bên “Hay hén máy?” báng giáng đáu thoái mái...

Giáng ngái Sài Gòn đôi khi đián đát cùng mát câu nói, nháng lái báng nhiáu cung bác giáng đáu khác nhau lái mang ý nghĩa khác nhau. Đám nhá quáy, nghách phá, ngái chám ngá, giáng hái gán lái và táng tiáng mát, có chút hóm hánh trong đó “Dzui dzá hen!”. Đám bán cùng tuái, ngái chái chung, cái đáa, mát ngái nói giáng cao cao vui vá “Dzui dzá hen!”...Ngái Sài Gòn có thói quen hay “đái” giáng á chá cuái làm câu nói mang mát sác thái khác khi hán gián, khi đáa vui nhá “Hay dzá uuu”, “Giái dzá u...”! Nghe ngái Sài Gòn nói chuyán, trong cách nói, bát gáp “Thôi à nhen” “Thôi à!” khá nhiáu, nhá mát thói quen và cái “duyên” trong giáng Sài Gòn.

Ngái Sài Gòn nói chuyán, không phát âm đác mát sá chá, và hay làm ngái nghe lán lán giáa âm “d,v,gi” cũng nhá ngái Hà Nái phát âm lán các tá có phá âm đáu “r” váy. Nói thì đúng là sai, nháng viát và hiáu thì cháng sai đâu, đó là giáng Sài Gòn mà, nghe là biát lián. Mà cũng cháng biát có phái là do thát sá ngái Sài Gòn không phát âm đác nháng chá áy không náa, hay là do cách nói lán tá “d,v,gi” áy là do quen miáng, thuán miáng và háp vái chát giáng Sài Gòn. Ví nhá nói “Đi chái dzui dzá hen máy!” thì ngái Sài Gòn nói nó... thuán miáng và tá nhiên hán nhiáu so vái nói “Đi chái vui vá hen!”. Nói là “vui vá” ván đác đáy chá nháng cám giác nó ngáng ngáng miáng làm sao đó. Nghe mát ngái Sài Gòn phát âm nháng chá có phá âm “v” nhá “vá, vui, ván, váng” nó cám giác sao sao á, không đúng là giáng Sài Gòn chút nào...

Mà giáng Sài Gòn đã thá, cách ngái Sài Gòn xáng hô, gái nhau cũng có phán mang “màu sác” riêng.

Ngái Sài Gòn có cái kiáu gái “Mày” xáng “Tao” rát “ngát”. Mát vài lán gáp nhau, nói chuyán ý háp tâm đáu mát cái là ngái Saigon mày tao lián. Náu đúng là dân Sài Gòn, hiáu ngái Sài Gòn, yêu ngái Sài Gòn sá tháy cách xáng hô áy cháng nháng không có gì là thô mà còn rát á là thân thián và gán gũi.

Mày-tao là kiôu xáng hô hay tháy trong mái quan há bán bè cáa ngái Sài Gòn. Cách xáng-hô này tháy dần trái tá đá các mái quan há bán bè; tá bán hác giáa máy đáa nhác chút xáu, cho đán máy bác máy anh lán lán tuái. Háng biát cái máu dân Sài Gòn nó cháy mánh quá hay sao mà tháy máy cách gái này nó...tá nhiên và đá nói hán là máy tá nhá "côu côu - tá tá" cáa mián Bác. Nói chuyán bán bè vái nhau, thân thiát mà gái máy tiáng mày mày tao tao thì nghe thát sáng, thát thoái mái tá nhiên, và khoai khoái làm sao áy. Gái thá thì mái thiát là dân Sài Gòn.

Đáy là ngang hàng, ngang vai vá mà gái nhau, chá còn nhá đám nho nhá mà gáp ngái lán tuái hán, đáng bác cha, chú thì khác. Khi áy "tái nhá" sá gái là chú, thím, cô, dì, hay bác và xáng "con" ngát xát. Có vá nhá ngái Sài Gòn "a" tiáng chú, thím, dì, cô hán; cũng nhá đa phán dân mián Nam khác váy mà. Mà có lá cách gái này cũng còn tuá vào viác ác láng tuái cáa ngái đái đián. Gáp mát ngái phán mà mình nhám cháng tuái nhá hán má mình á nhà thì "Dì ái dì...cho con hái chút..." - còn lán hán thì dĩ nhiên là "Bác ái bác..." rái. Nháng tiáng má, thím, côu,... cũng tuá vào vai vá và ngái đái đián mà gái. Có ngái cháng bà con thân thuác gì, nháng là bán cáa ba mình, lái nhá tuái hán, thá là gái là chú và vá cáa chú đó cá thá gái luôn là thím. Gái thì gái thá, còn xáng thì xáng "con" chá không phái "cháu cháu" nhá mát sá vùng khác. Cái tiáng "con" cát lên nó táo cho ngái nghe cám giác khoáng cách giáa mình vái đáa nhá đang nói kia tá đáng... gán xát lái. Nghe sao mà quen thuác, và gán gái đán lá lòng. Tá đáng là tháy có cám tình lián.

Nói tiáp chuyán xáng-hô, ngái Sài Gòn có kiôu gái thá này :

Ông đó = áng

Bà đó = bá

Anh đó = ánh

Chá đó = chá

...

Không hiáu sao mà đáu hái tá nhiên cái trá nên giá vai trò quan tráng... ngá nghĩnh dzáy náa. Nháng mà kêu lên nghe hay hay đúng hông? Gái váy mái đúng là chát Nam Bá - Sài Gòn á ghen.

Ngái Sài Gòn cũng có thói quen gái các ngái trong há theo... sá. Nhá anh Hai, chá Ba, thím Tá, cô Chín, dáng Báy, má Năm...Mà náu anh chá em há hàng đông đông, sá gái cùng là chá Hai, anh Ba mà háng biát nói vá ai thì dzáy nè, thêm tên ngái đó vào. Thành ra có cách gái : chá Hai Lý, chá Hai Uyên, anh Ba Long, anh Ba Hùng...

Thêm nữa, nếu mà anh chị em cùng nhà thì tiếng "anh-chị-em" đôi khi được...giọng nôm cọt luôn, trở thành "Hai í Hai, em nói nghe nè..." và "Gì dzô Út ?"...Tôi thích cách gọi này, đậm ra nhà gọi Di Út tôi chỉ là một tiếng Út gọi nôm. Có chuyện như là có "Út í...con như chút!" hoặc với một chị tôi thì "Hai í Hai...em nói nghe nè!".

Cách gọi này của người Sài Gòn như khi làm người miền khác nghe hơi...rối. Có lần, khi cho người bạn Hà Nội nghe video người anh chị trong gia đình. Người kia là "anh Hai, chị Hai, dì Hai, Út, cậu Hai, mẹ Hai, chú Ba..." một hồi cái bạn kêu là họ ngớu, xong hô gì rồi rồi quá chớ ng, làm phải người gọi thích lắm suốt một hồi...lâu.

Cách xưng hô của người Sài Gòn là vậy. Nghe là thấy được rằng có một miền đất miền Nam sông nôm.

Có thể, không sang trọng, điệu đà như giọng người dân đất Bắc, cũng chẳng trâm lộng, thanh thanh như tiếng Huế Thanh Kinh, cái giọng Sài Gòn đi vào tai, vào lòng, vào cách cảm, và như như nhưng của người Sài Gòn là dân miền khác bằng sự ngọt ngào của sông nước Nam Bộ, bằng cái chân chất thốt thà của truyện thơ xa xưa, và bằng cái "chết Sài Gòn" chầy mẩn trong tiếng máu người dân Sài Gòn. Đi đâu, xa xa Sài Gòn, bằng tiếng nghe một tiếng "Dò !" cùng những tiếng "hen, ghen" là thấy đất Sài Gòn như đang hiện ra trước mắt với những như thế ng...

oOo

Nói "giọng" của người Sài Gòn

Giọng nói người Sài Gòn không sang trọng, điệu đà như giọng người dân đất Bắc, cũng chẳng trâm lộng, thanh thanh như tiếng Huế Thanh Kinh, cái giọng Sài Gòn đi vào tai, vào lòng, vào cách cảm, và như như nhưng của người Sài Gòn là dân miền khác bằng sự ngọt ngào của sông nước Nam Bộ, bằng cái chân chất thốt thà của truyện thơ xa xưa, và bằng cái "chết Sài Gòn" chầy mẩn trong tiếng máu người dân Sài Gòn. Đi đâu, xa xa Sài Gòn, bằng tiếng nghe một tiếng "Dò !" cùng những tiếng "hen, ghen" là thấy đất Sài Gòn như đang hiện ra trước mắt với những như thế ng...

Có däo đäc trong mät bài viät vä Sài Gòn – Gia Đänh cäa nhà văn Sän Nam, có thäy ông viät giọng Sài Gòn, cũng nhä văn hóa và con ngäời Sài Gòn là mät säpha trän và giao thoa đän häp nhät cäa nhiäu näi. Đó là nhäng ngäời Chăm bän đäa, nhäng ngäời khách Hoa, nhäng ngäời miän Trung đäu tiên đän đät Gia Đänh...Tä đó hình thành mät loäi ngôn ngữ väa bän đäa, väa vay män cäa nhäng ngäời đi mä đät...

Giọng ngäời Sài Gòn đäc xem là giọng chuän cäa miän Nam, cũng nhä giọng ngäời Hà Näi đäc xem là giọng chuän cäa ngäời miän Bäc. Giọng chuän täc là giọng không pha trän, không bäcäi biän đi qua thäi gian. Nhä nói vä giọng chuän cäa ngäời Hà Näi, ngäời ta nói đän chät giọng mänh, khi träm khi bäng, khi säc khi thanh, và chäng ai phä nhän ngäời Hà Näi nói chuyän rät hay và “điều luyän”. Cái “điều luyän” y nhä thuäc vä bän chät cäa ngäời Hà Näi mà chängäời Hà Näi mäi có đäc. Näu nói là ngäời Viät Nam nói nhä hát, thì đúng ra chä có ngäời Hà Näi là “nói nhä hát” mà thôi, häa chäng chä có giọng Huä cäa ngäời con gái Huä träm tä mäi cùng đäc ví von thä...Ngäời Sài Gòn thì khác, giọng Sài Gòn cũng khác. Không ngät ngäo...mäa läi nhä mät sängäời dân Tây Nam Bä ven vùng sông näc mänh mang chín räng phù sa, không näng nä cäc mäch nhängäời miän Đông Nam Bä nóng cháy da thät, giọng ngäời Sài Gòn cũng ngät, nhäng là cái ngät thanh hän, nhä hän. Đó là chät giọng “thành thä” đäy kiäu hänh cäa ngäời Sài Gòn, chäng län vào đầu đäc mà dù ngäời khác có bät chäc cũng khó lòng. Däng nhä qua nhiäu năm cùng väi đät Gia Đänh – Sài Gòn phù hoa trong nhäp säng, trong đäi mäi và phát triän, thì giọng nói cäa ngäời Sài Gòn cũng trän lên “cao sang” hän. Dù väy, có cái “thanh” cäa mät vùng đät mät thäi là thäphä Nam Bä, nhäng cũng chäng mät đi đâu cái mäc mäc không bä đäc cäa cái gäc chung Nam Bä.

Giọng ngäời Sài Gòn nói lên nghe là biät liän. Ngäời nghe hai ngäời Sài Gòn nói chuyän cùng nhau mät quán näc, bên đäng hay qua đän thoäi, dä dàng nhän ra hä. Cái giọng không cao nhängäời Hà Näi, không näng nhängäời Trung, mà cängang ngang sang säng riêng...Mä đäu đäc biät trong cách ngäời Sài Gòn nói chuyän cùng nhau là mäy tä “nghen, hen, hén” cäu cäi câu... Ngäời miän khác có khoäi, có yêu ngäời Sài Gòn thì cũng vì cách dùng tä “nghen, hen” này. Khách đän nhà chäi, chä nhà tiäp. Khách vä, cäoi räi buông mät câu “Thôi, tôi däa nghen!” - Chä nhà cũng cäoi “, dzäy anh däa hen!”. Nói chuyän đän thoäi đã đäi, đä kät câu chuyän và cúp máy, mät ngäời nói “Häng còn gäi näa, dzäy thôi hen!” “thôi” đäy nghĩa là đäng läi, kät thúc, chäm đät gäi đó. Hai đäa bän nói chuyän cùng nhau, bät gäp cái gäi vui, quay đäu sang đäa kä bên “Hay hén mäy?” bäng giọng đäu thoäi mái...

Giọng ngäời Sài Gòn đôi khi đän đät cùng mät câu nói, nhäng läi bäng nhiäu cung bäc giọng đäu khác nhau läi mang ý nghĩa khác nhau. Đäm nhä quäy, nghäch phá, ngäời chä mäng, giọng häi gän läi và täng tiäng mät, có chút hóm hänh trong đó “Dzui dzä hen!”. Đäm bän cùng tuäi, ngäời chäi chung, cäoi đäa, mät ngäời nói giọng cao cao vui vä “Dzui dzä hen!”...Ngäời Sài

Gòn có thói quen hay “đãi” giọng chệch cuội làm câu nói mang một sắc thái khác khi hân giọng, khi đùa vui như “Hay dzuuu”, “Giỏi dzuuu...!” Nghe người Sài Gòn nói chuyện, trong cách nói, bắt gặp “Thôi à ghen” “Thôi à!” khá nhiều, như một thói quen và cái “duyên” trong giọng Sài Gòn.

Người Sài Gòn nói chuyện, không phát âm đúng một chút, và hay làm người nghe lộn lộn giọng a âm “d,v,gi” cũng như người Hà Nội phát âm lộn các từ có phụ âm đầu “r” vậy. Nói thì đúng là sai, nhưng viết và hiểu thì chẳng sai đâu, đó là giọng Sài Gòn mà, nghe là biết liền. Mà cũng chẳng biết có phải là do thói quen người Sài Gòn không phát âm đúng như người khác hay không nữa, hay là do cách nói lộn từ “d,v,gi” hay là do quen miệng, thói quen và háp vào thói quen giọng Sài Gòn. Ví như nói “Đi chơi dzui dzui hen mày!” thì người Sài Gòn nói nó... thói quen và tự nhiên hân nhiều so với nói “Đi chơi vui vui hen!”. Nói là “vui vui” với đúng cách hay như người cảm giác nó người người người người làm sao đó.

Người Sài Gòn nói riêng và miền Nam nói chung, có thói quen dùng từ “d” khi nói chuyện, khác với người miền Bắc dùng từ “vâng”. Dự thấy ít có người Sài Gòn nào nói từ “vâng”. Khi có ai gọi, một người Sài Gòn nói “vâng!” là trong dáng vẻ của câu nói đó có giọng đùa, cười cợt. Khi nói chuyện với người lộn hân mình, người dùng thói quen đặt từ “d” vào mọi câu nói. “Mày ăn cơm chưa con? - D, chưa!”; “Mì đĩa/dzui hén nhóc? - D, con ơi!”... Cái tiếng “d” đó, không biết sao trong cảm giác nghe của một người Sài Gòn với một người Sài Gòn thấy nó “thoang” là...d chệch mà gần gũi, như nhàng mà tình cảm lôm lôm. Cảm giác nó thật riêng so với những nơi khác. Nghe một tiếng “d” là biết ngay tên này là dân miền Nam cái đã rồi hân hay.

Một người miền khác, có thể là Bắc hoặc Trung, đến từ một khoảng thời gian ngắn vài ngày thì nói “Tội bà đó đến bà nay”, còn người Sài Gòn thì nói “Hôm nay”, “đó này”... người khác nghe sẽ không hiểu, vì nói chi mà người gần gũi. (Lại phát hiện thêm một điều là người Sài Gòn hay dùng từ “ghê” phía sau câu nói để diễn tả một sắc thái tình cảm riêng. Tiếng “ghê” đó chẳng hàm ý gì nhiều, nó mang ý nghĩa là “nhieu”, là “lôm”. Nói “Nhé đó [” nghĩa là khen cô bé đó lôm vậy.) Lại so sánh từ “hôm nay” với “hôm rày” hay nghe các vùng quê Nam Bộ, cũng một ý nghĩa như nhau, nhưng lại không hoàn toàn giống nhau. Nghe người Sài Gòn dùng một số từ “hôm rày, mãi...” là người Sài Gòn bắt chước người miền sông nước vậy. Nhưng nghe vậy không trái tai, không cảm thấy gượng, vì trong người Sài Gòn vẫn còn cái chút Nam Bộ chung mà.

Nghe một đứa con trai Sài Gòn nói với đứa bạn gái nào đó của mình xem...”Nhé đó [lôm]”, “Nhé đó ngoan!”... Tiếng “nhé” mang ý nghĩa như tiếng “cái” của người Hà Nội. Người Sài Gòn gọi “nhé Thuý, nhé Lý, nhé Uyên” thì cũng như “cái Thuý, cái Uyên, cái Lý” của người Hà Nội thôi.

Nói mßt ai đó chßm chßp, ngßi Sài Gòn kêu “Tháng đó làm gì mà cß cà rß cà rß ...nhìn phát bßc!” Nghe cß nhß là đùa, chßng làm câu nói nßng nß lßm. Mßt ngßi lßn hßn gßi “Ê, nhóc lßi nói nghe!” hay gßi ngßi bán hàng rong “Ê, cho chén chè nhißu nhißu tißn ít coi!”... “Ê” là tißng Sài Gòn đó, coi gßi trßng không vßy mà chßng có ý gì đâu, có thß nói đó là thói quen trong cách nói cßa ngßi Sài Gòn. Mà ngßi Sài Gòn cũng lß, mua hàng gì đó, thßng “quên” mßt tß “bán”, chß nói là “cho chén chè, cho tô phß”... “cho” ở đây là mua đó nghen. Nghe ngßi Sài Gòn nói chuyßn vßi nhau, thßng bßt gßp thß này “Lßy cái tay ra coi!” “Ngon làm thß coi!” “Cho mißng coi!” “Nói nghe coi!”... “Làm thß” thì còn “coi” đßc, chß “nói” thì làm sao mà “coi” cho đßc nè? Vßy mà ngßi Sài Gòn lßi nói, tß “coi” cũng chß nhß là mßt tß đßm, dân Sài Gòn nói dzßy mà. Ngßi mà nghe ngßi Sài Gòn nói chuyßn cùng nhau thì quá lßm, lß lßm, không ít ngßi sß hßi “mßy tß đó nghĩa là gì dzßy ta?” – Mà “dzßy ta” cũng là mßt thß “tißng đßa phßng” cßa ngßi Sài Gòn à. Ngßi Sài Gòn có thói quen hay nói “Sao kß dzßy ta?” “Sao rßi ta?” “Đßc hông ta?”...Nghe nhß là hßi chính mình vßy đó, mà...hßng phßi dzßy đâu nghen, kißu nhß là nßa hßi ngßi, nßa đùa đùa vßy mà.

Tißng Sài Gòn là thß đó, nßu bßn giß gißng Sài Gòn nói chuyßn, dù có gißng cách mßy mà bß quên mßy tißng đßm, mßy tißng Sài Gòn riêng riêng này thì đúng là... “bßn hông bißt gì hßt chßn hßt chßi!”

oOo

Giọng nói Sài Gòn

Lßn đßu tiên tôi vào Sài Gòn hßi đó nhß quá cũng không có ßn tßng lßm vß gißng ngßi Sài Gòn chß nhß là hßi khó nghe. Sau nay khi lßn lên có đßp vào Sài Gòn nhißu, quen nhißu ngßi bßn trong này nhßt là khi sßng và làm vißc trong Sài Gòn, tôi mßi đßn hißu vß con ngßi cß vß gißng nói và lßi sßng cßa hß.

Gißng ngßi Sài Gòn đßc xem là gißng chußn cßa mißn Nam, cũng nhß gißng ngßi Hà Nßi đßc xem là gißng chußn cßa ngßi mißn Bßc. Gißng chußn tßc là gißng không pha trßn, không bß bißn đi qua thßi gian. Nhß nói vß gißng chußn cßa ngßi Hà Nßi, ngßi ta nói đßn chßt gißng ßm nhß, khi trßm khi bßng, khi sßc khi thanh, và chßng ai phß nhßn ngßi Hà Nßi nói chuyßn rßt hay và khéo.

Cái khéo ở y như thuở trước bọn chúng tôi ở Hà Nội mà chúng tôi ở Hà Nội mới có được. Nếu như xét về cách nói của người Việt Nam thì đúng ra tôi chỉ thấy có người Hà Nội là hay nhất về ngữ điệu và âm sắc mà thôi còn giọng Huế của người con gái Huế thì lại mềm mại, êm ái như đang hát vậy...

Người Sài Gòn thì khác, giọng Sài Gòn cũng khác. Không ngọt ngào ... mỉa mai như một số người dân Tây Nam Bộ (như người cô gái ở miền tây nam bộ nói tiếng ra giọng ngọt và rất xinh đẹp), không nặng nề cục mịch như người miền Đông Nam Bộ và có cái nóng cháy da thịt (chức vậy nên họ không ngại nắng), giọng người Sài Gòn cũng ngọt, nhưng là cái ngọt thanh hơn, như họ nói, con gái Sài Gòn nói chuyện rất dễ thương, họ nói rất nhanh và cũng rất tự nhiên và vui vẻ. Đó là chất giọng “thanh thoát” đầy kiêu hãnh của người Sài Gòn.

Giọng người Sài Gòn nói lên nghe là biết liền. Người nghe hai người Sài Gòn nói chuyện cùng nhau ở một quán nước, bên đường hay qua đường thôi, dường như nhìn ra họ, họ nói không ngừng như người miền Trung và giọng cũng không thanh như dân Hà Nội, họ nói với cái kiểu sôi nổi khoáng của dân Nam Bộ. Mà đi vào đặc biệt trong cách người Sài Gòn nói chuyện cùng nhau là một từ “nghen, hen, hén” cuối câu hay dùng. Người miền khác có khoáng, có yêu người Sài Gòn thì cũng vì cách dùng từ “nghen, hen” này. Khách đến nhà chơi, chơi nhà tiếp. Khách về, chào rồi buông một câu “Thôi, tôi đi nghen!” - Chơi nhà cũng chào “Ồ, dzậy anh đi nghen!”.

Nói chuyện đi đường thôi đã thôi, đặc biệt câu chuyện và cúp máy, một người nói “Hẹn còn gì nữa, dzậy thôi hen!” “thôi” ở đây nghĩa là đừng lâu, kết thúc, đừng mất gì đó. Hai đứa bạn nói chuyện cùng nhau, bắt gặp cái gì vui, quay đầu sang đứa bạn bên “Hay hén mấy?” bạn giọng đi đường thôi mái...

Giọng người Sài Gòn đôi khi đi kèm một câu nói, nhưng lại có những câu nói cùng một câu nói, nhưng lại mang ý nghĩa khác nhau. Đám trẻ quây, nghịch phá, người chơi mánh, giọng họ nói và tiếng nói của họ, có chút hóm hỉnh trong đó “Dzui dzui hen!”. Đám bạn cùng tuổi, người chơi chung, chào đùa, một người nói giọng cao cao vui vẻ “Dzui dzui hen!”... Người Sài Gòn có thói quen hay “đãi” giọng chỉ cuối làm câu nói mang một sắc thái khác khi họ nói, khi đùa vui như “Hay dzui uuu”, “Giỏi dzui u...”! Nghe người Sài Gòn nói chuyện, trong cách nói, bắt gặp “Thôi à nghen” “Thôi à!” khá nhiều, như một thói quen và cái “duyên” trong giọng Sài Gòn.

Ngäi Sài Gòn nói chuy&n, không phát âm đßc mßt sß ch&, và hay làm ngäi nghe l&n l&n gi&a âm “d,v,gi” cũng nh& ngäi Hà N&i phát âm l&n các t& có ph& âm đ&u “r” v&y. Nói thì đúng là sai, nh&ng vi&t và hi&u thì ch&ng sai đâu, đó là gi&ng Sài Gòn mà, nghe là bi&t li&n.

Nghe ngäi Sài Gòn nói chuy&n, nh&t là các gi&ng c&a thi&u n&... cô nào gi&ng đã mßt, đã êm r&i thì c& nh& ru ngäi ta. Con gái Sài Gòn nói chuy&n không luy&n láy, không bay b&ng nh& con gái Hà N&i, không nhu hi&n nh& con gái Hu&, nh&ng nghe đi, s& th&y nó ng&t ngào l&m.

Cái ch&t thanh ng&t đßc tr&ng c&a mi&n Nam. Con gái Sài Gòn khi nói đ&u ho&c khi làm n&ng h& th&ng kéo dài gi&ng ra nghe ng&t và đ& th&ng đ&n m&c tôi t& đ&t là cái gi&ng nh&o. Nh&t là gi&i đ&n tho&i mà nghe con gái Sài Gòn th& th& tâm tình thì có mà mu&n ch&t đi đßc v&i cái ng&t ngào &y! Tôi nh& có nh&ng đêm nh&c đßn tho&i lên ch& đ& nghe gi&ng cô b&n nói . Tôi dám ch&c r&t con trai mà nghe gi&ng làm n&ng đó thì r&t ít ngäi có th& không th&y ng&y ng&t.

Trong h&n 300 năm hình thành và phát tri&n c&a Sài Gòn t& Phiên Tr&n, Gia Đ&nh Tr&n, Gia Đ&nh Thành, Phiên An, Gia Đ&nh T&nh... cho đ&n Sài Gòn, Tp HCM, dân Sài Gòn đã là m&t t&p h&p nhi&u dân t&c sinh s&ng nh& Vi&t, Hoa, Kh'mer.

Ti&ng nói c&a ngäi Sài Gòn không ch& thu&n là ti&ng Vi&t, mà còn là s& h&c h&i, vay mßn nhi&u t& ng& c&a dân t&c b&n, đâm ra mang nhi&u “hình &nh” và “màu s&c” h&n. Nh&ng t& nh& “lì xì, thèo lèo, xí m&i, c&u xì...” là mßn c&a ngäi Hoa, nh&ng t& nh& “xà qu&ng, mình ên...” là c&a ngäi Kh'mer. Nói ri&t đâm quen, đ&n đ&n nh&ng t& ng& đó, nh&ng ti&ng nói đó đßc ngäi dân Sài Gòn s& đ&ng m&t cách t& nhiên nh& c&a mình, đßu đó ch&ng có gì l&... Thêm vào đó, nó đßc s&a đ&i nhi&u cho phù h&p v&i gi&ng Sài Gòn, thành ra có nh&ng nét đßc tr&ng riêng.

Nh&ng ngäi Sài Gòn cũng có nh&ng ti&ng g&i là “ti&ng đ&a phßng”. Nh&ng ti&ng này th& hi&n rõ nh&t khi ngäi Sài Gòn nói chuy&n cùng ngäi mi&n khác. Nghe m&t ngäi Sài Gòn nói chuy&n cùng m&t ngäi khác vùng, đ& dàng nh&n ra nh&ng khác bi&t trong l&i ă&n ti&ng nói gi&a hai ngäi, hai mi&n. Có m&t s& t& ngäi Sài Gòn nói, ngäi mi&n khác nghe r&i... cäi vì ch&a đoán ra đßc ý. Cũng nh& khi nghe ngäi Hu& dùng m&t s& t& l& l& nh& “o, mô, ni, ch&, răng...” trong khi nói chuy&n v&y thôi. Khác là m&y ti&ng ngäi Sài Gòn nói, v&n có chút gì đó nó... vui vui tai, là l&, ng&ng& và... bình dân làm sao.

M&t ngäi mi&n khác, có th& là B&c ho&c Trung, đßn t& m&t kho&ng th&i gian ng&n vài ngày thì

nói “T&#b a đó đ&#n b&#a nay”, còn người Sài Gòn thì nói “H&#m nay”, “đ&#o này” người khác nghe sẽ không hiểu, vì nói chi mà người nghe. (L&#i phát hiện thêm một từ nữa là người Sài Gòn hay dùng từ “ghê” phía sau câu nói để diễn tả thái độ tình cảm riêng. Tiếng “ghê” đó chỉ hàm ý gì hiểu, nó mang ý nghĩa là “hi&#u”, là “l&#m”. Nói “Nh&# đó xinh ghê!” nghĩa là khen cô bé đó xinh l&#m vậy).

L&#i so sánh từ “h&#m nay” với “h&#m rày” hay nghe ở các vùng quê Nam Bộ, cũng một ý nghĩa như nhau, nhưng lại không hoàn toàn giống nhau. Nghe người Sài Gòn dùng một từ từ “h&#m rày, mi&#t...” là người Sài Gòn bắt chước người miền sông nước vậy. Nhưng nghe vẫn không trái tai, không cảm thấy g&#ng, vì trong người Sài Gòn vẫn còn cái chữ Nam Bộ chung mà.

Người Sài Gòn cũng có cách gọi các cô gái rất đặc biệt, bạn bè thì nói là nh&# Thu&, nh&# Lan (Nh&# Hà Nội gọi là cái Thu&, cái Lan)... Gọi các em gái là nhóc còn với các cô thì u n&# là bé (bé nè xinh quá ta, bé này đặc biệt nhà nh&#ng mà th&#ng hông có đ&#) ...

Nói một ai đó chậm chạp, người Sài Gòn kêu “Th&#ng đó làm gì mà c&# cà r&# cà r&# ... nhìn phát b&#c!” Nghe có vẻ là đùa, nhưng làm câu nói này nghe rất l&#m. Một người l&#n hỏi người “Ê, nhóc l&#i nói nghe!” hay gọi người bán hàng rong “Ê, cho chén chè nh&#u nh&#u tí n&#i coi!”... “Ê” là tiếng Sài Gòn đó, coi gọi từ ngữ không vậy mà chúng có ý gì đâu, có thể nói đó là thói quen trong cách nói của người Sài Gòn.

Mà người Sài Gòn cũng l&#, mua hàng gì đó, th&#ng “quên” một từ “bán”, chỉ nói là “cho chén chè, cho tô ph&#...” “cho” ở đây là mua đó nghe. Nghe người Sài Gòn nói chuyện với nhau, th&#ng bắt gặp từ này “L&#y cái tay ra coi!” “Ngon làm th&# coi!” “Cho mi&#ng coi!” “Nói nghe coi!”... “Làm th&#” thì còn “coi” đặc biệt, chỉ “nói” thì làm sao mà “coi” cho đặc biệt nè ?

Vậy mà người Sài Gòn lại nói, từ “coi” cũng chỉ như là một từ đặc biệt, dân Sài Gòn nói dz&#y mà. Người mà nghe người Sài Gòn nói chuyện cùng nhau thì quá l&#m, l&# l&#m, không ít người sẽ hỏi “m&#y từ đó nghĩa là gì dz&#y ta ?” – Mà “dz&#y ta” cũng là một từ từ “ti&#ng đ&#a ph&#ng” của người Sài Gòn à. Người Sài Gòn có thói quen hay nói “Sao k&# dz&#y ta?” “Sao r&#i ta?” “Đ&#c hông ta?”... Nghe như là hỏi chính mình vậy đó, mà... hàng phố dz&#y đâu nghe, kiểu như là n&#a hỏi người, n&#a đùa đùa vậy mà. Tiếng Sài Gòn là dz&#y đó, nếu bạn gặp người Sài Gòn nói chuyện, dù có gặp cách mà quên mà từ ngữ đặc biệt, mà từ ngữ Sài Gòn riêng riêng này thì đúng là... “b&#n hông biết gì hết chứ n&#i!” (M&#y cái này hàng có trong từ điển đâu nha).

Mà Nói về chuyện người Sài Gòn dùng từ “lóng” (slang words) kiểu mà i... Thì t ra, đa số những “từ lóng” này đều do...bên trên chúng nó “ch” ra.

Có một đố, dân Hà Nội mình hay nói “hâm” rồi “m IC”... có nghĩa là “man man, tiếng tiếng, khùng khùng” đây. Lúc đó tôi nói với mấy người bạn Sài Gòn thì họ cười và bảo “Trong Sài Gòn thì không có nói dz, mấy người đó ngốc ta gọi là...khinh á!”. Nhưng người uống nước với tên bạn, họ nói điên nói khùng một hồi, tức quá hét “Mi khinh họ ku?”... Lúc họ thấy quy n đi n tiếng Việt cũng chng ki m đâu ra nghĩa của chữ “khinh” này, mà cũng chng biết nó bắt nguồn từ đâu luôn. Rồi, nói thì nói vậy mà, biết để làm gì chứ... Ai là người dùng nó đầu tiên thì quan trọng gì? Nói nghe vui miệng là được.

Mấy người ăn không, người lê đôi mách, cái m lép chếp nhieu chuyện suốt ngày = ông tám, bà tám. Chng hiểu từ đâu ra cái định nghĩa kỳ quặc này nà. Mà cả họ mình đang nói huyền thuyên biết tuy t mà thấy người ta dòm mình với ánh mắt kỳ lạ rồi nói “Đồ ông/bà tám!” là biết rồi đó...100% là b “ch” : nhieu “ch” rồi đây. Ông tám, bà tám... nói rồi rồi thì còn v n v n m t ch “tám”. Họ “Đang làm gì đó?” – Tr họ “Tám dí nh b n!”... “Tám” giờ thành...đng t luôn trong cách nói của người Sài Gòn.

Tiếng lóng của dân Sài Gòn phổ biến nhất là trong đám họ c trò còn ôm cặp người gh nhà trng với “cúp cua, dù, quay, gò bài, c, a, gh, b, mè, kh, a, kho n...”, nhieu, nhieu l m... Rồi từ m t s b phim Hongkong, show hài, g n đây là m t s Gameshow trên truyền hình. Thấy vui miệng khi nói m t t nào đó, họ c dùng nó để ví von so sánh với m t đi u gì c m thấy c i để c là dùng, là hi n nhiên tr thành “slang word”...

Người nhiên rồi hi n nhiên, chuyện bình thường của người Sài Gòn thôi, bình thường như “t nhà ra ch”, “chuyện thường ngày huy n” vậy mà. Nói về tiếng lóng tôi thấy n tng nh t “cùi bắp” ý nói những thứ m t v t đi, bo xì là không ch i n a hay 1 câu ch i mà tôi thấy để c biết buồn cười nhng ch có cách nói dài giọng của người Sài Gòn mà nói để c “bà m eeee z c nam anh hùng”.

Nhng gì tôi viết trên 1 phần là do tôi n nh n thấy và cũng có những phần tôi tham khảo 1 số tài liệu. Nhưng xét chung quan của tôi về Sài Gòn là người Sài Gòn rất thú tính và không khách sáo như người Hà Nội. Họ ch i rất thoải mái nhng ít khi thấy họ i v gia đình bên nh th nào, b n ki m để c bao nhieu t n.

Giọng nói Sài Gòn

Tác Giả: Täng Häp / Datanet

Thứ Tư, 05 Tháng 1 Năm 2011 13:53

Hä cũng không hay đánh giá bän qua cái xe cäa bän đi, điän thoßi bän đang dùng hay bä quän áo bän mäc mà hä đánh giá qua cách bän thä hiän thä nào, bän säng väi mäi ngäi ra sao! Vào đây tôi cũng häc đäc 1 thói quen là share tiän, đi ăn, đi uäng (Nhäc nhä các bän näu vào Sài Gòn län đäu thì ä trong này quan niäm là ai mäi thì ngäi đó trä tiän còn cä häi đi väi nhau thì chia đäu).

Điäu tôi thích khi làm ä Sài Gòn là hä làm hät säc nhäng chäi cũng hät mình và đây là 1 näi có rät nhiäu cä häi đä làm giàu (Cái này là kät nhät).

Mäi vùng đät đäu có nhäng điäu thú vä ...

oOo

GI NG NÓI SÀI GÒN

Sinh ra và län lên ä Sài Gòn, trong đäu lúc nào cũng có mät ý đänh là sä “thä đäu” trên mänh đät än ào này, ý đänh đó chäc sä giä mãi cho đän lúc mät ngày nào đó âm thäm không bät rät cän tay áo mà mäm cäi i he he he XXX xuäng däi äy...

Gäi là yêu Sài Gòn thì có phän häi quá! Không dám gäi thä tình cäm dành cho Sài Gòn là tình yêu, nó chäa thä đät đän mäc äy. Cái tình väi Sài Gòn là cái tình cäa mät thäng ăn ä väi Sài Gòn hän 20 năm, cái tình cäa mät thäng mà väi nó, Sài Gòn còn quá nhiäu điäu níu kéo, quá nhiäu chuyän đä mäi khi bät chät nghĩ vä Sài Gòn, läi thäy nhä nhä, gän gũi...

Häi còn đi häc, vän hay chäc mäy đäa bän bäng 2 câu thä nhäi :

Đền Sài Gòn ngän xanh ngän đä

Gái Sài Gòn cái mä cong cong

Chuyän con gái Sài Gòn "mä" có cong không thì häng có biät, chä biät con gái Sài Gòn có cái đäu môi cong cong đä làm chät ngäi i läm, nhät là khi cánh môi be bé äy cong lên mät chä "hôngggg..." khi đäa con trai rä rê đi đâu, nän näng đó. Lúc đó, đem gäng hay kiän soi, chäc cái mät cäa đäa con trai đó täi läm.

Mà con gái Sài Gòn có điệu đà, ông ỏo chút thì mới đúng thißt là con gái Sài Gòn. Ai mà cháng bißt váy. Gißi đó là cái duyên ngám cáa ngái con gái đßt Gia Đßnh cũng cháng có gì sai. Ai hißu đßc, ngái đó sá tháy sao mà yêu mà tháng đßn váy...

Có dßo đßc trong mßt bài vißt vá Sài Gòn – Gia Đßnh cáa nhà văn Sán Nam , có tháy ông vißt gißng Sài Gòn, cũng nhá văn hóa và con ngái Sài Gòn là mßt sá pha trßn và giao thoa đßn háp nhßt cáa nhiáu nái. Đó là nháng ngái Chăm bßn đßa, nháng ngái khách trú (ngái Hoa hay chú ba tàu), nháng ngái mißn Trung đßu tiên đßn đßt Gia Đßnh...Tß đó hình thành mßt loßi ngôn ngá váa bßn đßa, váa vay mßn cáa nháng ngái đi mß đßt...

Gißng ngái Sài Gòn đßc xem là gißng chußn cáa mißn Nam, cũng nhá gißng ngái Hà Nßi đßc xem là gißng chußn cáa ngái mißn Bßc. Gißng chußn tßc là gißng không pha trßn, không bßcßi bißn đi qua thßi gian. Nhá nói vá gißng chußn cáa ngái Hà Nßi, ngái ta nói đßn cái gißng ßm nhß, khi trßm khi bßng, khi sßc khi thanh, và cháng ai phß nhßn ngái Hà Nßi nói chuyßn rßt hay và “điều luyßn”. Cái “điều luyßn” ßy nhá thußc vá bßn chßt cáa ngái Hà Nßi mà cháng ngái Hà Nßi mßi có đßc. Náu nói là ngái Vißt Nam nói nhß hát, thì đúng ra chá có ngái Hà Nßi là “nói nhß hát” mà thôi, háa cháng chá còn có gißng tha thißt cáa ngái con gái xß Huß trßm tß mßi cùng đßc ví von nhá thá...

Ngái Sài Gòn thì khác, gißng Sài Gòn cũng khác. Không ngßt ngào ...mía lúi nhß mßt sá ngái dân Tây Nam Bß ven vùng sông nßc mßnh mang chín rßng phù sa, không nßng nß cßc mßch nhß ngái mißn Đông Nam Bß nóng cháy da thßt. Gißng ngái Sài Gòn cũng ngßt, nháng là cái ngßt thanh hßn, nhß hßn. Đó là chßt gißng “thành thß” đßy kiêu hßnh cáa ngái Sài Gòn, thß gißng cháng lßn vào đầu đßc mà dù ngái khác có bßt chßc cũng khó lòng. Dßng nhá qua nhiáu năm cùng vá đßt Gia Đßnh – Sài Gòn phù hoa trong nháp sáng, trong đßi mßi và phát trißn, thì gißng nói cáa ngái Sài Gòn cũng trßn nên “cao sang” hßn. Dù váy, nó chính là cái “thanh” cáa mßt vùng đßt mßt thßi là thß phß Nam Bß, nháng cũng cháng mßt đi đâu cái mßc mßc không bß đßc cáa cái gßc chung Nam Bß.

Gißng ngái Sài Gòn nói lên nghe là bißt lißn. Ngßi nghe hai ngái Sài Gòn nói chuyßn cùng nhau ß mßt quán nßc, bên đßng hay qua đßn thoßi, dß dàng nhßn ra hß. Cái gißng không cao nhá ngái Hà Nßi, không nßng nhá ngái Trung, mà cßng ngang ngang, sang sáng riêng...Mà đßu đßc bißt trong cách ngái Sài Gòn nói chuyßn cùng nhau là mßy tß “nghen, hen, hén” ß cußi câu... Ngái mißn khác có thích hay khoßi, có yêu ngái Sài Gòn thì cũng vì cách dùng tß “nghen, hen” này.

Khách đến nhà chị, chị nhà típ. Khách vui, cười rí buống một câu “Thôi, thôi đi nghen!” - Chị nhà cũng cười “Ồ, dzui anh đi nghen!”.

Nói chuyện đi đến thôi đi đã đi, đi hết câu chuyện và cúp máy, một người nói “Hỏi còn gì nữa, dzui thôi hen!”. “Thôi” ở đây nghĩa là đừng đi, hết thúc, đừng đi gì đó. Hai đứa bắt chuyện cùng nhau, bắt gặp cái gì vui, quay đầu sang đứa kia bên lên tiếng “Hay hén mày?” bắt chuyện đi đến thôi đi mãi...

Giọng người Sài Gòn đôi khi đến đi một câu nói, nhưng lại bắt chuyện cung bậc giọng đi đến khác nhau, lại mang ý nghĩa khác nhau. Đám nhậu quây, nghênh phá, người chị mắng, giọng hỏi gần lại và tiếng tiếng một, có chút hóm hỉnh trong đó “Dzui dzui hen!”.

Đám bắt chuyện vui, người chị chung, cười đùa, một người nói giọng cao cao vui vui “Dzui dzui hen!”... Người Sài Gòn có thói quen hay “đãi” giọng chị cười làm câu nói mang một sắc thái khác khi hỏi gần, khi đùa vui như “Hay dzui uuu”, “Giỏi dzui u...”

Nghe người Sài Gòn nói chuyện, trong cách nói, bắt gặp “Thôi à nghen” “Thôi à!” khá nhiều, như một thói quen, như cái “duyên” trong giọng Sài Gòn. Người Sài Gòn nói chuyện, không phát âm đúng một số chữ, và hay làm người nghe lầm lẫn vì âm “d,v,gi” cũng như người Hà Nội phát âm lầm các từ có phụ âm đầu “r” vậy.

Nói thì đúng là sai, nhưng viết và hiểu thì đúng sai đâu, đó là giọng Sài Gòn mà, nghe là biết lầm. Mà cũng đúng biết có phải là do thói quen người Sài Gòn không phát âm đúng như người khác không nữa, hay là do cách nói lầm từ “d,v,gi” vậy là do quen miệng, thói quen và thói quen của người Sài Gòn..

Ví như nói “Đi chị dzui dzui hen mày!” thì người Sài Gòn nói nó... thói quen miệng và từ nhiên hỏi nhiều so với nói “Đi chị vui vui hen!”. Nói là “vui vui” với đến chữ chị như người cảm giác nó người người người người làm sao đó. Nghe một người Sài Gòn phát âm như người có phụ âm “v” như “vui, vui, vui, vui” có cảm giác sao sao vậy, không đúng là giọng Sài Gòn chút nào...

Nhìn lại một quãng thời gian hơn 300 năm hình thành và phát triển của Sài Gòn từ Phiên Trấn, Gia Định Trấn, Gia Định Thành, Phiên An, Gia Định Tân...cho đến Sài Gòn, dân Sài Gòn đã là một tập hợp nhiều dân tộc sinh sống như Việt, Hoa, Khmer...Các sách xưa chép lại, khi người Việt bắt đầu đến Đàng Nai – Gia Định thì người Khmer đã sinh sống đây khá đông, rồi tiếp đó là khách trú (người Hoa), và một số dân tộc láng giềng như Malaysia, Indonesia (Java) cũng có mặt. Sự hợp tác này đến đến nhiều sự giao thoa với một văn hóa như đàn ông không mặc quần mà quần sà rông, nhà giàu quê bên bờ áo bà ba màu trắng, làm ăn khi giao tiếp phải

có chữ u “nhũ u”, cũng như những mặt khác của đời sống, trong đó dĩ nhiên phải nói đến ngôn ngữ.

Tiếng nói của người Sài Gòn không chỉ thuần là tiếng Việt, mà còn là sự hòa hợp, vay mượn nhiều từ ngữ của dân tộc bản, đâm ra mang nhiều “hình ảnh” và “màu sắc” hơn. Những từ như “lì xì, thèo lèo, xì mĩ, cũ xì, cái ki ...” là tiếng mượn của khách trú, những từ như “xà quăng, mình ên...” là tiếng của người Kh’mer. Nói rồi đâm quen, dần dần những từ ngữ đó, những tiếng nói đó được người dân Sài Gòn sử dụng một cách tự nhiên như của mình, đi vào đó chúng có gì lạ ... Thêm vào đó, nó được sắp xếp cho phù hợp với giọng Sài Gòn, thành ra có những nét đặc trưng riêng.

Vậy nói cho cùng thì người Sài Gòn cũng có những tiếng gọi là “tiếng địa phương” (local dialect !?). Những tiếng này thì hiển nhiên rõ rệt khi người Sài Gòn nói chuyện cùng người miền khác. Nghe một người Sài Gòn nói chuyện cùng một người khác vùng, dường như nhận ra những khác biệt trong lời ăn tiếng nói giữa hai người, hai miền. Có một số từ người Sài Gòn nói, người miền khác nghe rồi ... cười vì chưa đoán ra được ý. Điển hình như tiếng “đồ t”, có nghĩa là cái bóng nó sấp hời. Cũng như khi nghe người Huế dùng một số từ như “o, mô, ni, chơ, răng...” trong khi nói chuyện với y thôi. Khác là mấy tiếng người Sài Gòn nói, vốn có chút gì đó nó ... vui vui tai, là ỉ, ngợ ngợ làm sao.

Người Sài Gòn nói riêng và miền Nam nói chung, có thói quen dùng từ “d” khi nói chuyện, khác với người miền Bắc lại dùng từ “vâng”. Để ý sẽ thấy ít có người Sài Gòn nào nói từ “vâng”. Khi có ai gọi, một người Sài Gòn nói “vâng!” là trong dáng dấp của câu nói đó có giọng đùa, cười cợt.

Khi nói chuyện với người lạ hơn mình, người dạn dĩ thường đem từ “d” vào mỗi câu nói. “Mày ăn cơm chưa con? - D, chưa!”; “Mày đi đũa/dzũa hơ nhóc? - D, con mĩ!”... Cái tiếng “d” đó, không biết sao trong cảm giác nghe của một người Sài Gòn với một người Sài Gòn thấy nó “thoang” lạ ... dễ chịu mà gần gũi, như nhàng mà tình cảm lắm lắm. Cảm giác nó thật riêng so với những nơi khác. Nghe một tiếng “d” là biết ngay tên này là dân miền Nam cái đã rồi hơng hay...

Một người miền khác, có thể là Bắc hoặc Trung, điển hình một kho tàng thói gian ngôn vài ngày thì nói “Tội bà đó đến bà nay”, còn người Sài Gòn thì nói “Hôm nay”, “đó này”... người khác nghe sẽ không hiểu, vì nói chi mà nghe gần ghê. (Lời phát hiện thêm một điều là người Sài Gòn hay dùng từ “ghê” phía sau câu nói để diễn tả một sắc thái tình cảm riêng. Tiếng “ghê” đó chứa hàm ý gì nhiều, nó mang ý nghĩa là “nhũ u”, là “lắm”. Nói “Nhé đó xinh ghê!” nghĩa là khen cô bé đó xinh lắm vậy.)

Lại so sánh từ “hôm nay” với “hôm rày” hay nghe các vùng quê Nam Bộ, cũng mất ý nghĩa nhau, nhưng lại không hoàn toàn giống nhau. Nghe người Sài Gòn dùng từ từ “hôm rày, miễn...” là người Sài Gòn bắt chước người miền sông nước vậy. Nhưng nghe vẫn không trái tai, không cảm thấy gượng, vì trong người Sài Gòn vẫn còn cái chất Nam Bộ chung mà.

Nghe mất đầu a con trai Sài Gòn nói với đầu a bạn gái nào đó của mình xem...”Nhớ đó xinh lắm!”, “Nhớ đó ngoan!”...Tiếng “nhớ” mang ý nghĩa như tiếng “cái” của người Hà Nội. Người Sài Gòn gọi “nhớ Thuý, nhớ Lý, nhớ Uyên” thì cũng như “cái Thuý, cái Uyên, cái Lý” của người Hà Nội thôi.

Nói mất ai đó chồm chồm, người Sài Gòn kêu “Thằng đó làm gì mà cò cò cà cà...nhìn phát bực!” Nghe cảm như là đùa, nhưng làm câu nói nặng nề lắm. Mất người nào nói “Ê, nhóc lại nói nghe!” hay gọi người bán hàng rong “Ê, cho chén chè nhieu nhieu, tí nít coi!”... “Ê” là tiếng Sài Gòn đó, kiểu bắt chước Tây, coi gọi trống không vậy mà chúng có ý gì đâu, có thể nói đó là thói quen trong cách nói của người Sài Gòn. Mà người Sài Gòn cũng lạ, mua hàng gì đó, thường gọi “quên” mất từ “bán”, chỉ nói là “cho chén chè, cho tô phở”... “cho” ở đây là mua đó nghe.

Nghe người Sài Gòn nói chuyện với nhau, thường bắt gặp từ này “Lấy cái tay ra coi!” “Ngon làm thế coi!” “Cho miếng coi!” “Nói nghe coi!”... “Làm thế” thì còn “coi” được, chỉ “nói” thì làm sao mà “coi” cho được nè? Vậy mà người Sài Gòn lại nói, từ “coi” cũng cảm như là mất từ đầu, dân Sài Gòn nói dzậy mà.

Ngại mà nghe người Sài Gòn nói chuyện cùng nhau thì quá lạ, lạ, không ít người sẽ hỏi “mày từ đó nghĩa là gì dzậy ta?” – Mà “dzậy ta” cũng là mất từ “tiếng đầu a phở” của người Sài Gòn à. Người Sài Gòn có thói quen hay nói “Sao k dzậy ta?” “Sao rồi ta?” “Đầu c hông ta?”...Nghe như là hỏi chính mình vậy đó, mà...hàng phố dzậy đâu nghe, kiểu như là nhà hỏi người, nhà đùa đùa vậy mà.

Tiếng Sài Gòn là thế đó, nếu bạn gặp giọng Sài Gòn nói chuyện, dù có giống cách mày mà bỏ quên mày tiếng đầu m, mày tiếng Sài Gòn riêng riêng này thì đúng là... “bạn hông biết gì hết chớ n h t chớ i!”. Mà giọng Sài Gòn đã thế, cách người Sài Gòn xưng hô, gọi nhau cũng có phần mang “màu sắc” riêng.

Người Sài Gòn có cái kiểu gọi “Mày” xưng “Tao” rồi “ngọt”. Mất vài lần gặp nhau, nói chuyện ý hợp tâm đầu mất cái là người Sài Gòn mày tao lộn. Nếu đúng là dân Sài Gòn, hiểu người Sài Gòn, yêu người Sài Gòn sẽ thấy cách xưng hô này chúng như không có gì là thô thiển mà còn

Mày-tao là kiu xong ho hay thoy trong mi quan ho bon be ca ngoo*i* Sài Gòn. Cách xong-ho này thoy dần troi to đo các mi quan ho bon be; to bon hoc gioa moy đoa nhoc chut xuu, cho đon moy bac moy anh lon lon tuoi. Hong biot cái mau dan Sài Gòn nó choy monh quá hay sao mà thoy moy cách goi này nó...to nhiên và đo nói hon là moy to nho "cou cou - to to" ca mion Boc. Nói chuyon bon be voi nhau, thân thiot mà goi moy tiong may may tao tao thì nghe thot sooong, thot thooi mai to nhiên, và khoai khoai làm sao oy. Goi tho thì moi thiot là dan Sài Gòn.

Những tiếng mẹ, thím, cô, u, ... cũng tu vào vai và những đứa đi đi mà gọi. Có những chị em bà con thân thuộc gì, nhưng là bạn của ba mình, thì như tuột hớt, thì là gọi là chú và với cô của chú đó có thể gọi luôn là thím. Gọi thì gọi thôi, còn xưng thì xưng “con” chứ không phải “cháu cháu” như một số vùng khác. Cái tiếng “con” cứ lên nó to cho những người nghe cảm giác khoảng cách giữa mình với đứa đang nói kia thật đáng... gọi n x t thôi. Nghe sao mà quen thuộc, và gọi n gửi đến lòng. Thật đáng là thế này có cảm tình lớn.

Ch[] đ[] = ch[]

Ngô i Sài Gòn cũng có thói quen gọi các người trong họ theo... s. Như anh Hai, chú Ba, thím T, cô Chín, d người B y, m Năm...Mà n u anh chú em họ hàng đông đông, s gọi cùng là chú

Hai, anh Ba mà häng biæt nôi nôi ai thì dzäy næ, thêm tên ngäi đó vào. Thành ra có cách gäi : chä Hai Lý, chä Hai Uyên, anh Ba Long, anh Ba Hùng, anh Sáu Lèo ...

Thêm näa, näu mà anh chä em cùng nhà thì tiäng "anh-chä-em" đôi khi đäc...giän läc mät luôn, trä thành "Hai äi Hai, em nói nghe nè..." và "Gì dzä Út ?"...Tôi thích cách gäi này, đâm ra ä nhà gäi Dì Út tôi chä là mät tiäng Út gän län. Có chuyän nhä là cä "Út äi...con nhä chút!" hoäc väi mäy chä tôi thì "Hai äi Hai...em nói nghe nè!".

Cách gäi này cäa ngäi Sài Gòn nhiäu khi làm ngäi miän khác nghe häi...räi. Có län, kä cho ngäi bän ä Hà Näi nghe vä mäy ngäi anh chä trong gia đình. Ngäi kä lä "anh Hai, chä Hai, dä Hai, Út, cäu Hai, mä Hai, chú Ba..." mät häi cái bä kêu là häng hiäu, xäng hô gäi räi räm quá chäng, làm phäi ngäi giäi thích läi suät mät häi...lâu.

Cách xäng hô cäa ngäi Sài Gòn là väy. Nghe là thäy đäc biæt cäa cä mät mänh đät miän Nam sông näc. Cä thä, không sang träng, đäu đä nhä giäng ngäi dân đät Bäc, cũng chäng träm läng, thanh thanh nhä tiäng Huä Thän Kinh. Cái giäng Sài Gòn đi vào tai, vào lòng, vào cách cäm, và näi nhä nhưng cäa ngäi Sài Gòn län dân miän khác bäng sängät ngäo, bäng cái chân chät thät thäa truyän thäng xa xäa, và bäng cä cái "chät Sài Gòn" chäy mänh trong täng mäch máu ngäi dân Sài Gòn. Đi đâu, xa xa Sài Gòn, bäng däng nghe mät tiäng "Dä !" cùng nhäng tiäng "hen, ghen" läi thäy đät Sài Gòn nhä đang hiän ra träc mät väi nhäng nhä thäng...

Sài Gòn còn mãi trong tôi...

Tôi yêu Sài Gòn. Và phäc hoä chân dung äy qua gam màu đä räng rä ánh mät träi chói chang trên täng góc phä. Hoà väi màu xanh mát đäu cäa nhäng cän mäa rào trút nhanh nhä dòng suäi läp länh.

Sài Gòn chät ánh lên säc tím thä mäng mät hän ngäc viän đồng lung linh chuyän mình đäi ánh näng chiäu phä mäm nhä tä läa. Tôi đam mê läng vào bäc tranh êm đäm äy, cái hän cäa tình yêu ánh màu ngäc bích suät đäc đäng tuäi trä tôi đã cùng anh đi qua. Ngoài vä kiêu kä, bóng

loáng ,đang ch&#p nháy gi&#a muôn ngàn ánh đèn r&#c r&# c&#a m&#t thành đô hoa l&# ... Có m&#t Sài Gòn n&#i r&#ng trong tâm kh&#m, v&#n kiêu hãnh đ&#n nhưng nh&# trong tôi. Nh&#ng cái tên đ&#p mãi ngàn đ&#i: Phú Nhuận, B&#y Hi&#n, Bàn C&#, Phú Lâm, Khánh H&#i, Ch&# C&#u, B&#n Nghé, Tân Đ&#nh. Có m&#t Sài Gòn ch&#ng&# trong tôi. Nh&#ng cái tên s&#ng mãi ngàn đ&#i... B&#n Thành, Nhà Bè, Hàng Xanh, Th&# Nghè, Đa Kao, B&#n Ch&#&#ng D&#&#ng, Bà Chi&#u, Bà Đ&#m, nh&#ng k&#ni&#m sáng ng&#i còn mãi trong tôi...

Có m&#t Sài Gòn bát ngát h&#&#ng hoa trong tôi. Hoa n&#ng, hoa m&#a, hoa đ&#t, hoa ng&#&#i. N&#i tôi tr&#i qua m&#t th&#i tu&#i tr&#. N&#i tôi cùng em đi su&#t cu&#c đ&#i. Phú Nhuận có các con r&#ch xanh đen m&#t thu&#. Phú Lâm Nhà Bè còn bao k&#ni&#m. không xa có H&#c Môn - Bà Đ&#m v&#i huy&#n tho&#i v&# tr&#u cau, th&#m n&#ng tình nghĩa. V&#n nghe ngân vang câu hò c&#a các th&#&#ng thuy&#n n&#i ngã ba sông thu&# thanh bình: Nhà Bè n&#&#c ch&#y chia hai. Ai v&# Gia Đ&#nh, Đ&#ng Nai thì v&# ... Có m&#t Sài Gòn,... There's no HoChiMinh city in my mind, c'est ne pas Hochiminhville, ne jamais pas...